

[Johannes Hansen.]

paa den rigtige Maade, og her kan jeg kun udtale min Tilfredshed med, at naar en ung Mand ved Udstykningen af en Gaard forlanger at faa en Parcel i Selveje, kan han ogsaa ved Fordelingsmødet blive gjort opmærksom paa, at han kan faa den til den Pris, som Jorden nu engang har kostet, og det maa naturligvis være saaledes, at denne Jordpris ikke bliver sat højere, end Forholdene kræver; man maa ikke gennem Administrationen paa nogen som helst Maade prøve paa at lægge Hindringer i Vejen for de Folk, som eventuelt ønsker at have Jorden som Privateje i Modsætning til Fæsteforholdet, eller hvad man vil kalde Besiddelsesformen efter 4. Oktober-Loven. Det er godt, at det kan blive saaledes, men jeg vil indrømme, at selv om der nu ganske vist bliver Mulighed for at oprette Brug i Privateje paa den af Staten indkøbte Jord, er det Beløb, der stilles til Raadighed for denne Udstykning, ikke saa overvældende stort, og det kan ikke nægtes, at der stadig væk er en Fortrinsstilling for dem, der opretter deres Brug efter 4. Oktober-Loven, i hvert Fald naar man ser paa Gaardmandsbrugene. Der er en betydelig Forskel her. Efter 4. Oktober-Lovens Princip vil man kunne faa et Byggelaan paa op til 15 000 Kr., og Jorden har man mod at forrente Jordværdien. Men tager man saa dem, der opretter deres Brug efter den gamle Husmandslov, ja, saa faar de jo dette Laan som et Andenprioritetslaan; de skal først tage et Laan i Kredittoreningen eller i et andet Pengeinstitut, og bagefter kan de altsaa faa dette Andenprioritetslaan i Statslaanefonden; Forrentningen er den samme, nemlig 4 pCt., 2 pCt. halvaarlig, men Afdragsvilkårene er strengere for dem, der opretter deres Brug efter den gamle Husmandslov, idet de skal afdrage deres Laan i Løbet af 30 Aar, medens de andre har en halvaarlig Ydelse paa $2\frac{1}{4}$ pCt., hvoraf $\frac{1}{4}$ pCt. er Afdrag, saa deres Afdragstid bliver betydelig længere. Men alle disse Spørgsmaal kan vi naturligvis komme tilbage til, naar Sagen kommer i Udvalg.

I § 17, om Oprettelsen af Brug paa den af Staten indkøbte Jord, er der indsat en Bestemmelse om, at naar Bruget bliver overdraget til en Livsarving — der kommer i Betragtning, hvis han er kvalificeret til det —, kan han faa et Suppleringslaan paa indtil Forskellen mellem det resterende Laan og $\frac{9}{10}$ af det normale Byggelaan i det paagældende Aar. Det er en ny Bestemmelse i Loven, dog ikke en ny i den Forstand, at vi ikke har set den før — den har

jo været præsenteret for os nogle Gange før. Og nu vil jeg sige, at for saa vidt disse Folk, der faar Brug oprettet, forresten lige-gyldigt efter hvilken Lov, foretrækker Forrentningen og Afdragsmaaden efter det gamle Princip, altsaa foretrækker ikke at gaa ind under den konjunkturbestemte Afgift, da kan der naturligvis her blive en Fordel engang frem i Tiden; men vælger de den konjunkturbestemte Afgift, vil det rigtignok være længe, før der kan blive afdraget saa meget, at det faar nogen nævneværdig Betydning for de vedkommende. Men hvis vi skal have denne Bestemmelse gennemført for dem, der faar Brug oprettet efter denne Lov, saa maa jeg gaa ud fra, at vi ogsaa maa have det for dem, der faar Brug oprettet efter den private Lov; for hvis disse Folk vælger den konjunkturbestemte Afgift, saa gaar de i nogen Grad ind under de samme Afdragsvilkåre. De kan ikke, i hvert Fald ikke paa en Gang, udbetale deres Laan, saaledes at de kan frigøre sig, og derfor synes jeg, at i den Henseende bør stilles fuldkommen lige.

Der er, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet gjorde opmærksom paa, efter begge Udstykningsformer sat et Beløb, som kan udlaanes som et ekstraordinært Laan til Ansøgere i tyndt befolkede Egne, og det er der ikke noget at sige til. Men jeg maa dog mene, at det ogsaa kun maa og skal være i særlige Tilfælde; for Forholdet er jo det, at de allerfleste af de Folk vil have nok at gøre med at forrente den Kapital, der staar i Jord og Bygninger, og der er ikke noget urimeligt i at forlange, at de skal være i Besiddelse af den Kapital, som er nødvendig for at komme i Gang. Paa den anden Side vil jeg indrømme, at der kan være ekstraordinære Forhold, som gør det forsvarligt at yde dette Laan. Det maa dog ikke være i al Almindelighed; det maa kun være i særlige Tilfælde. Saaledes som Bestemmelsen er givet her i Forslaget, at det kun kan ske efter enstemmig Tilslutning fra Statens Jordlovsudvalg, er Risikoen for, at det skal ske i urimelige Tilfælde, selvfølgelig ikke i saa høj Grad til Stede.

Hvad angaar Oprettelsen af mindre Gartnerier og Havebrug, er den gældende Lov indarbejdet i dette Lovforslag, kun er Beløbet baade til Jordkøb og Byggelaan sat noget ned. Der er heller ikke i dette Lovforslag sat nogen Grænse for Arealet. Der er ikke, som der staar i den gældende Lov, nogen Bestemmelse om, at Arealet skal være mindst $1\frac{1}{2}$ ha. Det staar der intet om i denne Paragraf. At Jordkøbsbeløbet